

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 17. марта 1909. год. Бр. 1797, донето на основу члана 144. тачке 9. Устава, које гласи:

да се Д-р Паја Вујевић, доцент Универзитета у Београду, родом из Руме у Аустро-Угарској и поданик угарски, по својој молби прими у српско поданство, изузетно од § 44. грађанског закона, пошто је поднео уредан отпуст из својег досадашњег поданства.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 24. марта 1909. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за начелника друге класе среза ужичког Петра Чађевића, начелника исте класе среза беличког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза ариљског Јована Леовца, начелника исте класе среза власотиначког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза таковог Живојина Будимировића, начелника исте класе среза јадранског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза јадранског Благоја Радовановића, начелника треће класе среза ужичког;

за секретара друге класе начелства округа ужичког Светислава Јелчића, начелника треће класе среза качерског;

за начелника треће класе среза беличког Милутина Ценића, начелника исте класе среза таковог, по молби;

за начелника треће класе среза левачког Милована Јовановића, начелника исте класе среза моравског, округа нишког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза моравског, округа нишког, Милана Пурића, на-

челника исте класе среза ариљског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза ресавског Чедомира Јевђенијевића, секретара исте класе начелства округа ужичког, по молби;

за начелника треће класе среза мачванског Драгољуба Јовановића, начелника исте класе среза посавског, округа ваљевског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза поречког Божицара Ристића, начелника исте класе среза мачванског, по молби;

за начелника треће класе среза качерског Драгољуба Стојадиновића, начелника исте класе среза копаоничког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза копаоничког Перка Зековића, начелника исте класе среза ресавског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза грузанског Драгољуба Миленковића, начелника исте класе среза колубарског, округа београдског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза колубарског, округа београдског, Јована Спиридоновића, начелника исте класе среза поречког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза власотиначког Петронија Ивановића, начелника исте класе среза левачког, по службеној потреби, но без права на накнаду путних и селидбених трошкова;

за полицијског писара прве класе среза јасеничког, округа смедеревског, Рељу Ђорђевића, полицијског писара исте класе среза моравског, округа нишког, по молби;

за полицијског писара прве класе среза грузанског Милана Миливојевића, полицијског писара друге класе среза крагујевачког;

за полицијског писара друге класе среза таковог Светозара Поповића, полицијског писара исте класе среза левачког, по службеној потреби, но без права на накнаду путних и селидбених трошкова;

за полицијског писара друге класе среза левачког Милана Кондића, полицијског пи-

сара исте класе среза јасеничког, округа смедеревског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе Управе вароши Београда Александра Савића, полицијског писара треће класе исте Управе;

за полицијског писара треће класе среза крагујевачког Милорада Јовановића, полицијског писара исте класе среза таковог, по молби;

за полицијског писара треће класе среза левачког Драгишу Кујунџића, полицијског писара исте класе среза златиборског, по молби, и

за полицијског писара треће класе среза моравског, округа нишког, Милутина Томића, полицијског писара исте класе среза левачког, по службеној потреби, без права на накнаду путних и селидбених трошкова.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 2. априла 1909. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Ђорђе Костић, начелник треће класе среза грузанског и Миладин Радочић, полицијски писар треће класе среза грузанског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусте из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 2. априла 1909. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за секретара друге класе начелства округа крагујевачког Љубомира Јоцића, начелника треће класе среза деспотовачког; и

за начелника треће класе среза деспотовачког Милана Јанковића, начелника исте класе среза рачанског, по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 3. априла 1909. године у Београду.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Војислав Лукић, секретар друге класе начелства округа крагујевачког на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 3. априла 1909 г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за лекара среза трстеничког Др. Неда Нешковића, лекара среза љубињског, по молби;

за лекара среза љубињског Др. Косту Ст. Ристића, среског лекара у оставци, и

за лекара среза гужанског Др. Герасима П. Ивезића, дипломисаног лекара бечког универзитета и бив. државног питомца.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 5. априла 1909. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за начелника друге класе среза посавског, округа ваљевског, Косту Туцаковића, секретара исте класе начелства округа подринског, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа подринског Војислава Кимпановића, полициског писара прве класе начелства округа тимочког, и

за начелника треће класе среза рачанског Михаила Илића, полициског писара прве класе среза трнавског.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 6. априла 1909 г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Милану Михајловићу, полициском писару треће класе среза посавског, округа ваљевског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 6. априла 1909 г. у Београду.

КАЖЊЕНИ ЧИНОВНИЦИ

Г. Перко Зековић, начелник среза ресавског, кажњен је *губитком плате за 10 дана*, решењем Господина Министра Унутрашњих Дела, од 3. априла тек. године ПМ 5802, за кривицу из § 43. тач. 10. а. закона о чиновницима грађанског реда.

Г. Милорад Стојнић, писар среза ресавског, кажњен је *укором*, решењем Господина Министра Унутрашњих Дела, од 3. априла ове године ПМ 5802, за кривицу из § 43. тач. 10. а. закона о чиновницима грађанског реда.

Г. Живога Рад. Спасојевић, писар начелства округа пожаревачког, кажњен је *губитком плате за 10 дана*, решењем Господина Министра Унутрашњих Дела од 25. пр. м-ца ПМ 5994, за кривицу из § 43. тач. 5. и 10. а. закона о чиновницима грађанског реда.

Г. Јевга Бекрић, писар среза гужанског, решењем Господина Министра Унутрашњих Дела, од 31. пр. м-ца ПМ 5913, кажњен је *укором* за небрежљиво вршење дужности.

СТРУЧНИ ДЕО

СУДСКА МЕДИЦИНА И ЊЕН ЗНАЧАЈ ЗА ПРАВНИКЕ

(НАСТАВАК)

Још јасније се истиче *важност вештака* у оним случајевима, где се по природи самога предмета или по току самог ислеђења покаже потреба, да о истакнутим питањима и споровима више разних стручних лица дају своје обавештење и мишљење. Врло занимљив случај те врсте износи нам Х. Грос¹⁾ у овоме.

Извршена је велика крађа код неког банкара. Лопов се увукао још за дана у собу, која је непосредно граничила са спаваћом собом банкаревом, па је онда ноћу, кад је банкар легао и тврдо заспао, ушао к њему, узео са орманчића крај постеле кључеве од касе и из ње покупио што је нашао. Арло је у томе могао успети само на овај врло вешто смишљен начин. Како би се осигурао, да банкар при легању као обично не закључа врата своје спаваће собе, која су водила у ону другу, где се он скрио, удесио је претходно овако. Издељао је призматичан дрвени клип, и забио га у онај жлеб, у који треба да уђе језичак или реза од браве, којом се та врата закључавају. Кад је дакле, банкар — као и обично хтео да та врата закључа, није наравно (због оног клипа) могао кључ у брави окренути, *иа је мислио, да су врата већ закључана*. У истини није тако било — јер се врата нису могла закључати и лопов је у згодно време кроз њих сасвим слободно доспео у спаваћу собу, и ту своју намеру извршио. — Иследна власт наша је врло мало трагова, који би јој могли објаснити, како је покрађа учињена и ко ју је могао извршити. Међу њима беше најглавнији баш онај призматичан дрвени клип, забијен у удубљење, у које треба да уђе реза од браве, и по његовим особинама ваљало је изнаћи нових података за даље ислеђење. С тога је иследна власт позвала столара као стручно лице, а овај је одмах одлучно био мишљења, да је, истина, учинилац дела без сваке сумње какав занатлија, који се бави прерадом дрвета, али да никако не може бити ни столар ни обичан дрводеља или дунђерин, него свакако какав радник из области оних заната, који тај материјал финије и тачније израђују. На основу тога мишљења

позове иследна власт стругара као вештака за то питање, јер стругари доиста обрађују дрво и финије и тачније него столари и дунђери. Позвани стругар опет исто тако одлучно изјави, да тај сумњиви клип никако није могао израдити радник стругарског заната, јер стругари раде само на колу (точку), а овај је клип „из руке“ резан — дакле поуздано рукотвор каквог дрворесца. Упитан дрворезац као вештак позна по изради онога клипа, да је резан неком особитом халатљиком, којом се искључиво служе дрворесци што израђују дрвене калупе за обућу, а то је пред иследном власти и опитом показао. Чим је то јављено покраденоме банкар, сети се он, да је некада код њега служио момак, који је по своме занату био калупија за обућу, и тако се злочинац пронађе.

Таких и сличних примера има веома много. Они нам јасно *показују велики значај вештака и њихову огромну важност за ислеђење и пресуду*. Ко се, дакле, њима зна вешто послужити, у полу је олакшао себи посао и ујамчио успех.

3. **Лекар као вештак.** — Најобичнији па према томе и најчешћи предмети ислеђења и суђења тичу се самога човека. Махом су то спорна питања, која се односе или на стање његова тела и његове душе, или на еманације њихове: — на радње и дела. Та дела могу бити од интереса или као већ свршени учини са својим непосредним и даљим последицама, или с погледом на мотиве (побуде), припрему и извршења, или најпосле с погледом на прилике, које су у томе биле од пресудна значаја. Зато ће у споровима и сукобима разне врсте и *полицјац и правник врло често бити у прилици, где му је неопходно иотретно, да затражи стручни савет и мишљење од вештака, који најбоље познаје човека*. Мора потражити стручно лице, које најбоље познаје телесне и душевне особине човека и све прилике, које на њих утичу: — његове неодољиве потребе и начине, како их он подмирује: његове снаге и слабости, његове абнормитете, недостатке и болести и т. д. У кратко: мора се обратити вештаку, који најбоље познаје целокупну, и телесну и душевну, природу човека — и то не само као јединице, него и као члана друштва са свима утицајима социјалне средине његове.

Са човеком, његовом личношћу природом и његовим друштвеним животом засада се још највише бави Научна и Практична Медицина и њене помоћнице Природне Науке. Поједине гране Медицине проучавају и објашњавају целокупну телесну (соматичну) и душевну (психичну) конституцију његову, и све обичне и необичне, редовне и ванредне, нормалне и ненормалне, здраве (физиолошке) и болесне (патолошке) мене у њој. Тако нас н. пр. Анатомија и Хистологија упознају са нормалним саставом човечјег тела, појединих система и органа у њему, појединих врата ткања у органима, па најпосле и појединих ћелија или других елемената у ткањима и соковима. Физиологија нам опет тумачи све нормалне обаве (функције) и појаве тела у разним менама и приликама човечјег живота. — Патоло-

¹⁾ Dr. Hans Gross: Handbuch für Untersuchungsrichter; . III. Aufl. — 1899 — Graz.

гија, Патолошка Анатомија и Патолошка Хистологија разлажу нам и објашњавају све промене у саставу или обавама појединих делова тела; све повреде и поремећаје нормалног стања са њиховим узроцима и последицама — дакле све аномалије, болести и насилне повреде. — Ембриологија опет прати све фазе телесног развића човечјег — од самога зачећа и рођења до појединих одељака узраста и века. — Токсикологија, Фармакологија и Фармакогнозија упућују нас, како ћемо по изгледу или дејству познати и разликовати поједине врсте оних природних или вештачких производа, који неким својим особитим јачинама изазивају необичне промене или повреде у човечјем телу, па нас на основу тога уче, како да ценимо лековиту (терапевтичну) и отровну (токсичну) снагу таквих производа. — Експериментална Психологија, Психофизиологија и Психопатологија објашњавају нам нормалне и ненормалне, физиолошке и патолошке појаве душевног живота у свима фазама његовог развитка, и у свима стањима каснијег живота. — Социјална Биологија и Игијена проучавају биолошке појаве у друштву и тумаче нам, како ти појави постају, и уколико они имају утицаја на стање и радње свакога појединца и целога друштва. — Најпосле и у својим даљим помоћницама из области Природних Наука — н. пр. у Медицинској Хемији, Физици, Статистици, у Ботаници, Зоологији, Минералогии, Бактериологији ит.д. а нарочито у главним практичним струкама својим — н. пр. у Хирургији, Акушерству, Гинекологији, Oftалмологији ит.д. — пружа Медицина својим ученицима масу врло поузданих начина и средстава, којима би они могли стручно проучити, објаснити и проценити поједина спорна питања, која се односе на самога човека, његово стање, његове побуде, његове покушаје и учине — заједно са последицама њиховим. Зато и јесте лекар најпоузданији зналац и саветник у свима питањима из те области, и у томе га не може нико заменити. Према томе полицијске власти, судови и правници у опште не могу наћи ни теоријски спремнијег, ни практично извезбанијег вештака у споровима те врсте.

Колико је таквих случајева, где се који спор пред властима може само уз стручно саучешће лекара као вештака правилно решити, не би се могло одсеком рећи. Толико се поуздано зна, а то смо већ и наговорили, да их је врло много — нарочито у полицијској и криминалној пракси. По себи се разуме, да ће с напредном Медицине, њене Технике и њених практичних метода тај број расти све више и више — тако, да ће доћи време, кад се већина таквих спорова неће моћи правилно решити без саучешћа вештака лекара.

Да је доиста тако, показаше нам већ само летимичан поглед на најобичније спорове из полицијске и судске праксе. Тако н. пр. већ сада врло важно место заузима лекар у ислеђењу спорова и питања, која се односе:

а. На разликовање пола; на полну зрелост и способност; на противзакону

намиру полних прохтева с њиховим физиолошким и патолошким последицама; на зачеће, трудноћу и порођај; на пометање, побацивање и упропашћивање плода; на рачност или нерачност детета и тако даље.

2. На насилне повреде тела и здравља; на насилну смрт случајем, самоубиством и злочинством; на начин употребе појединих врста оруђа и оружја и њихове ефекте; на трагове злочина по крвним мрљама, утисцима, отисцима и длакама; на време кад је повреда учињена или кад је смрт наступила; на телесну неспособност за вршење какве дужности или уживања каквог права; на доказивање идентичности лица или лешине ит.д.

3. На способност или неспособност сведочења пред судом (testatio); на способност или неспособност располагања својом особом и својим имањем или другим лицима и туђим имањем (dispositio); на урачунљивост и кривичну одговорност за учињена дела (imputabilitas); на душевну способност за вршење какве дужности или издржавање какве казне ит.д.

Све су то питања и спорови, који према одредбама грађанског и кривичног законика свих уређених држава веома често долазе као предмети полицијског или судског ислеђења, и који се правилно дају решити само на основу стручног знања и искуства из појединих области научне и практичне Медицине и примене њених техничких метода. С тога ће у свима таким приликама бити најбоље, да се полицијске и судске власти послуже лекаром као вештаком, како би што пре и што поузданије дошле до објективне истине. То им је сад већ и право и дужност: — то им дозвољавају и наређују и законски прописи.¹⁾ (НАСТАВИЋЕ СЕ)

Д-р М. Јовановић — Батут

БЕРЛИНСКА ПОЛИЦИЈА

(НАСТАВАК)

Сем тога управник полиције има на расположењу један фонд од 120.000 марака годишње, из кога награђује чиновнике за особите успехе. Остатак суме из тога фонда, дакле оно што се не изда преко године на специјалне награде, дели се крајем године на све чиновнике који нису у току године ни зашта кажњени. те и отуд свакоме припадне по једна лепа сума, која се одмерава према положају.

Осим шефа крив. одељења, вишег владиног саветника, његова помоћника у рангу владиног саветника и једног полиц. саветника, који воде надзор на целокупним крив. одељењем, специјално овај одсек, кривична полиција, састоји се још из:

- а) 8 криминалних инспектора.
- б) 63 криминална комесара.

Ових 8 инспектора, као што је раније поменуто, раде као шефови у разним инспекцијама: А I, А II, А III, В I, В II, С и D.

¹⁾ Види: §. 56, 60—67 и 188 закона о судском поступку у кривичним делима.

У овим инспекцијама, као и у одељењу за идентификацију, ради највећи део поменутих крим. комесара.

Поред тога је извештај број одређен за заступнике и за извршавање налога ван Берлина. Три комесара су додељена берлинским предграђима, на која се распростире надлежност управника полиције у полицијско-кривичном погледу ма да она иначе не припадају варошком рејону.

Осим тога кривична полиција располаже са 146 криминалних наредника и 430 крим. шуцмана.

Од ових су 113 крим. наредника и 113 крим. шуцмана додељени за сада оволиком броју берлинских ревира (квартова) ради обрађивања кривичних предмета по квартовима. 6 крим. наредника и 33 крим. шуцмана додељени су полицијским управама по предграђима Берлина. Остали наредници и шуцмани употребљени су у служби по разним инспекцијама под руковођењем појединих комесара, од којих примају налоге и који комесарима служе као помоћни органи при истрагама, са слушањима, претресима, притварањима и тако даље.

Канцеларијски чиновници: секретари, практиканти и приправници овде нису урачунати, а такође ни агенти и вигиланти, чији број није сталан.

Као и други чиновници из президијума, особито из езекутивне полиције, ни криминални чиновници не могу се премештати у унутрашњост, сем по молби или казни.

Како се у уређеној Немачкој старају о чиновницима у опште може се видети и из следећег примера.

Тамо је уобичајено, да се са скакањем цена животних намирница и плате чиновницима повећавају, махом од десет до десет година. У журби да што пре достигне енглеску флоту, која је за сада још знатно надмоћнија, немачка влада је последњих година штедела на свима странама, а на флоту толико бацала, да су буџети увек завршавани са дефицитима. Због тога влада није могла на уобичајено време, пре две године, да повиси чиновницима плате, већ је то једнако одлагала под разним изговорима. Кад захтеви јавнога мњења и појединих посланика и политичких фракција у парламенту нису успели да нагнају владу да то питање реши, онда су почетком прошле године све политичке партије и фракције у парламенту, па и сама социјално-демократска странка, поднеле истовремено интерпелације на владу којима је од ње категорички тражено да се изјасни кад мисли то питање решити. Влада је се наша на незгодном положају, јер није смела дати негативан одговор, а није се, међутим, постарала, да нађе нове изворе за покриће на чиновничке плате повећаних издатака. Говорило се о парламентарној кризи, о паду владе, па и самог канцелара, о распуству парламента ит.д. Док влада на дослетку није изашла пред парламент са изјавом, да ће побољшање чиновничких плата извести још исте године. Цео парламент је онда са задовољством примио ту владину изјаву, али с тим, да се повећање плата има рачу-

нати од почетка саме године и влада је заиста прошле јесени израђени законски пројекат о томе поднела парламенту и овај га је са извесним изменама примио. Према томе и горе изложене плате полицијских чиновника повећане су такође, само нисмо имали при руци тај закон да видимо у коликој мери. Тим законом су у исто време упрошћене и изједначене многе чиновничке категорије по разним струкама.

Како је то код нас све другојаче! И ако је сваки уверен да се садањем хаотичном чиновничком стању има понајвише да приговори за многе и многе штетне појаве нашега државнога и друштвенога живота, као што су: политичка нестабилност и трзавице, партијска искључивост и заостреност, чиновнички деморал, нерад, чиновнички пролетаријат и т. д. — ипак би решење чиновничкога питања и његово материјално побољшање тешко могла извести икоја партијска влада, јер би цела опозиција и у скупштини и у јавности гракнула на владин „бюрокрализам“. То важно питање, од чијег решења треба да потекне нов, сталожепији и сталнији државни живот, може извести само једна јака коалициона влада, а крајње је време да се оно већ једном реши.

У служби кривичне полиције, у колико то потребе и околности изискују, употребљују се као потпора чиновника мушки и женски *агенти* и *вигиланти*, који ниуколико немају службени карактер, а плаћају се из једнога фонда, који се сваке године ставља на расположење шефу крив. одељења.

Агенти су лица грађанског реда, која су показала способности и воље за криминалну службу. Они се обично месечно плаћају. *Агенткиње* се особито успешно употребљују при истраживању и гоњењу жена што врше побачаје, а такође и за разне опсервације.

Агенти који покажу особиту ревност и подобност по шестомесечном приправном раду могу бити преведени у ред криминалних шпцмана. Ова лица из разних грана грађанских занимања од велике су користи кривичној полицији, али се она у сталну службу крим. шпцмана узимају ипак у врло ограниченом броју, јер овде и најбољој спреми и подобности претпостављају дисциплину, послушност и верност бивших подофицира, из којих се шпцмани регрутују. Са тога број места и код кривичне и код политичке полиције, која се могу попунити лицима грађанског реда, дакле из ових апсиата, према министарском одобрењу износи свега 50, који се број у оном из војске узетих службеника губи, те и то мало цивилних лица у једној скроз војничкој средини постају и сама дисциплинована.

Вигиланти или достављачи узети су махом из злочиначкога света и плаћају се отсеком према указаним услугама. Особито код професионалних злочина *вигиланти* чине полицији неоцењиве услуге. Они опште само са комесарима или њиховим нижим чиновницима, преко којих и награде примају, а други, сем шефа, нико за њих не зна. Под изговором чувања службене тајне њих полицијски чи-

новници не морају ни на суду именовати, па чак ни по цену успеха истраге, јер би они онда врло рђаво прошли од средине у којој су, а и други би се после устручавали да ступе у везу с полицијом. Ну често се испољи да су и они учествовали у некој злочиначкој операцији, али се тада њихова улога на мах мења и од полицијских достављача постају притвореници. Макар колико добре услуге чинио какав *вигилант* ипак чим полиција сазна да је и он у које дело умешан предузима према њему исте мере као и према сваком другом кривцу и неће ништо да га штеди. У осталом и кад би хтела полиција га у таквом случају не би могла заклонити због одредбе у § 346. нем. казн. закона.

Криминална полиција успешно се служи и *штампом*. О појединим криминалним случајима новинарским репортерима даје обавештења или сам шеф или онај кога он за то одреди, како би она била једнообразна и од користи, а не од штете за истрагу. Поред описа догађаја и тока истраге овим се обавештењима обично испољава и то, шта кривична полиција жели још да сазна и шта има да обелодани, како би се они који што о томе знају пријавили ради сведочења. При важнијим злочинствима полиција и сама извештава што пре листове, од којих неки добровољно доносе и евентуалне фотографије криваца који се траже, а и „Волфов Биро“ телеграфски укратко извештава у таквим случајима све дневне листове у земљи и важније на страни. За време наших студија при Берлинској Полицији откривен је један сензациони злочин и кривац пронађен благодарећи највише вештој употреби штампе.

Путем штампе чине се и опомене публици од разних превара и томе подобно, а такође траже сопственици крадених ствари.

Сасвим противно нашим приликама и немачка *публика* радо помаже кривичну полицију, особито при већим злочинима. Ту већ, може се рећи, урођену склоност тамошње публике полиција повећава својим љубазним опхођењем и предусретљивошћу, објављивањем награде за оне који допринесу да се кривац пронађе и исплатом сведочке дангубе одмах по датој сведочи из нарочитог диспозитивног фонда. Награде у величини до 3000 марака расписује управник полиције или по његовој овлашћењу шеф крив. одељења обично још истим црвеним плакатима, којима се обзнањује извршено злочинство и евентуално нађени трагови, а такође и путем дневне штампе. Те расписате награде важе само за лица из публике, јер за награде полицијским чиновницима постоји други, раније већ поменути фонд.

(НАСТАВИЌЕ СЕ)

Жив. А. Лазић

ПОЛИЦИЈА У ФРАНЦУСКОЈ

(НАСТАВАК)

И све остале животиње, које би без чувара тумарале по туђим теренима, или

којих би се чувар одрицао, оштећени сопственик или његов заступник има право да одведе на место које је општинска власт за ово нарочито назначила. Ако су познати сопственици дотераних животиња, општински председник дужан је да их извести; у противном приступа њиховој продаји у смислу закона о пољској полицији.

Ако би без надзора тумарале и штету проузроковале пернате живине, закон даје права оштећенима да их побију, пошто их, у већени случајева, нису у стању ухватити. Да би се избегла свака злоупотреба и пакост, закон је поставио ограничење да се оштећени овим правом могу користити само на месту где су им и у моменту када су им дотичне животиње причиниле штету. Ни у ком случају, међутим, они не могу присвојити побијене животиње, а ако их сопственик не узме у року од 24 сата, они су дужни да их закопају на месту где су их убили.

С обзиром на нарочиту опасност по усева од голубова окружни начелници, по мишљењу окружног одбора, одређују сваке год. за цео округ или поједине општине, време отварања или затварања голубарника. Исто тако и под истим условима окружни начелник одређује и места за кованлуке, односно прописује колико ови морају бити удаљени од суседне имовине и јавних путева. У недостатку наредбе окружног начелника, ово врши општински председник. Само треба имати у виду, да се ово не односи и на изоловање и ограђене кованлуке.

Општински председници тако исто прописују мере предострожности, које сопственици кованлука морају, због пчела, предузимати у циљу заштите лица, усева и плодова. Неки још држе да општински председници могу, у овом циљу, одредити и највећи број кошница, који може имати сопственик једног кованлука.

Пре него што бисмо почели говорити о мерама које се односе на здравље и санитарску полицију животиња, а које у закону од 1868 год. долазе одмах после изложених мера, продужићемо излагање законских одредаба које имају за циљ заштиту имовине, и изложити одредбе пољске полиције које се односе на усева и жетву. У почетку ове главе закон није сматрао за потребно, да још једном више утврђује власт општинских председника у материји пољске полиције, већ их нарочито оптерећава пољском полицијом која се односи на усева и жетву. Закон нарочито наглашава да су то они, који имају дужност да констатују, преко пољских чувара и свију осталих агената под њиховом влашћу, преступне и иступне повреде закона и регламана, који имају за циљ заштиту усева и жетве. Сам закон набраја извесан број забрана, о чијем се извршењу општински председници имају старати. Једне од ових забрана имају за циљ респектовање граница и ограда, а друге заштиту имовине, а нарочито засађених дрва и усева. У прву групу забрана спада: уништавање или померање граничних белега и међа, затрпавање шанчева и кварење ограда, а у другу: кварење путева, затварање пролаза, прола-

жење кроз засејана поља, сечење и ква- рење дрва у пољима, по виноградима и поред путева ит.д.

Инсекти и паразитне биљке такође су једно велико зло за агрикултуру, јер се множе и распостире у огромној сраз- мери и невероватном брзином. Толико пута до сада они су уништавали читаве регионе. С обзиром на озбиљне и опште мере, које ово зло захтева, закон од 1898 год. ставио је у дужност државној власти да ове мере предузима, а општинске власти оптерети старањем о извршењу свију законских прописа, који се односе на уништавање животиња и биљака штетних по агрикултуру. Окружни начелници прописују потребне мере, које имају циљ да предупреду, а на случај појаве да ограниче пустош од ових животиња и биљака. Ако ове мере нису хитне и привремене, онда их окружни начелник прописује тек по мишљењу окружног одбора и земљо- радничке коморе. У његовој наредби о овоме одређује се време и место у коме се прописане мере имају извршити, као и начин њиховог извршења. Наредбе окружног начелника ове природе извршене су тек по одобрењу министра народне при- вреде.

На случај да се прописане мере не изврше у остављеном року, општински председници, жандармеријски официри, полицијски комесари, шумски и пољски чувари констатују то записницима, и оптужују кривце полицијском судији, који својом одлуком наређује окривљенима да ове мере изврше у одређеном року, а на случај да ови то не учине, наређује да се оне изврше по званичној дужности и о њиховом трошку. Наредбу ову извр- шује општински председник или поли- цијски комесар.

На случај да су се прописане мере имале извршити на јавном или приватном имању, које припада држави, окрузима или општини, па у остављеном року нису извршене, окружни начелник наређује да се њиховом извршењу приступи по зва- ничној дужности, а о трошку њиховог сопственика.

Али се закон од 1898 год. није огра- ничио само на прописивање мера у циљу спречавања пустоши од штетних живо- тиња и биљака, већ се још побринуо да и саму појаву овог зла спречи. У овом циљу он допушта, да се декретом забрани уношење у земљу биљака, лишћа, земље и осталих објеката, способних за прено- шење штетних животиња и биљака. Наро- читим наредбама министра народне при- вреде регулисани су услови под којима се ови објекти могу уносити у Француску из иностранства, или износити из оних места француске територије која су већ заражена.

Здравље. Према тексту чл. 18. зак. од 21. јуна 1893 год. општински председ- ници имају дужност да се старају о свему што интересује јавно здравље. Тако, они воде рачуна о томе, да се законске и ре- глементарне одредбе, којима је циљ спрече- вање заразних болести код људи и стоке, тачно извршују; они су дужни да одмах извести окружног начелника о сваком случају заразе код људи или домаће стоке

на територији општине; они су, најзад, дужни, да провизорно предузму мере, које су по њиховом мишљењу потребне да би се спречило ширење зла. Пошто смо о осталим атрибуцијама општинских председника у материји јавног здравља говорили раније, то ћемо овде сада го- ворити само о *санитетској полицији жи- вотиња*.

Пре промулгације III књиге закона о пољској полицији, санитарска полиција животиња била је регулисана законом од 22. јуна 1882 год. Закон од 21. јуна 1898 год. текстуално је присвојио одредбе за- кона од 1881 са изузетком неколико мо- дификација. Овде ћемо говорити о овим модификацијама, као и о оним у регле- ментарном декрету од 6. октобра 1904 год., који је донет у циљу извршења за- кона од 1898 год.

Најзнатнија измена у закону о пољ- ској полицији у томе је, што је увећана листа заразних болести на које се имају примењивати прописане мере.

Поред овога, закон је прецизирао и поштрио мере за уништавање лешева заразних животиња који се, у недостатку савршенијих средстава за њихово уни- штавање, сагоревају или затрпавају у земљу, најмање за један метар дубине. Место на коме се ово врши, а које од- ређује општински председник, мора бити удаљено од зграда за обитавање и текуће воде најмање за 100 м., и ограђено од приступа стоке. На њему се још не сме ништа сејати, а поникла трава мора се одмах сагорети.

Потребно је још знати да су општине, у којима постоје кланице, дужне држати једног или више ветеринара за преглед стоке, која се на кланице доводи.

Заштита домаћих животиња. Изложене одредбе, које се односе на санитарску полицију животиња, донесене су било у циљу заштите имовине, било у циљу заш- тите јавног здравља. Међутим, закон од 1898 год. садржи одредбе и у интересу самих животиња, које имају за циљ њи- хову заштиту са гледишта хуманитета, а не само са гледишта користи. Инспири- шући се, пре свега, законом од 2. јула 1850 год., закон од 1898 год. забрањује рђаво поступање са домаћим животињама и наређује да се оне поје и хране бар једном у року од 12 часова; да се приликом транспорта у кланице и самог клања не излажу непотребном мучењу и, најзад, да се сва места, у којима су жи- вотине биле за време панађура и пијаца, као и предмети из којих су храњене и по- јене, дезинфикују. Мимо овога, санитар- ској полицији подлеже све сточне пијаце као и сва места у којима се држи стока, намењена продаји. Ветеринар има право да у ова места преко дана увек уђе, а после заласка сунца то може учинити само у пратњи општинског председника или представника локалне полицијске вла- сти. Све мере, које ветеринар у погледу чистоће ових места проише, сопственици су дужни извршити; ако их у остављеном року не изврше, извршење њихово наре- ђује окружни начелник по званичној дуж- ности, и о трошку сопственика. У веома хитним случајевима и сам општински

председник може прописати провизорне мере у овом погледу.

Ако би обвеза вршења прописаних мера лежала на самим општинама, па их ове не би вршиле, окружни начелник по- зива општински одбор да за овај циљ во- тира потребан издатак. Не одазове ли се одбор овом позиву, окружни начелник по званичној дужности уноси у општински буџет потребну суму за овај циљ. Све док се не изврше прописане мере, за- брањено је употребљавати места у којима је констатована нечистоћа. Ако ова места припадају општини, па председник пре- небрегне да забрану објави, објављује је окружни начелник својом наредбом.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

УПОРЕЂЕЊЕ РУКОПИСА ПОМОЋУ ФОТОГРАФИЈЕ

(СВРШЕГЛАК)

Клише фалсификованог потписа ваља копирати на чврстом филму. Дијапозитив (врста плоче која је позитив, а не нега- тив) добивен на овај начин, треба да буде потпуно прозачан на светлости т. ј. у овом случају црте рукописа не треба са свим зацртити, већ их треба оставити прозачним, да би се кроз могао посма- трати нацрт копије оригиналног текста.

По могућности треба развити тако ди- јапозитив да слика не буде црне, већ не- какве друге боје, да би се лакше могао разликовати његов цртеж од копије ау- тентичног рукописа.

Да би се у овоме успело, за изази- вање слика треба употребити уран (U'rgane). Сliku треба развити врло слабо и после фиксирања испрати у раствору који са- држи: 50 кубних сантиметара раствора од »ferricyanure de potassium« (1:100) и 50 кубних сантиметара раствора од »nitrate d'urone (1:100) и додати овоме 15—20 кубних сантиметара, acide acétique gla- cial«. Пошто овај раствор не може дуго да траје, то га треба справљати непо- средно пред прање слике.

Дијапозитив ћемо оставити у раствору све док се не објоји онолико, ко- лико је потребно. Затим треба дијапозитив испрати узастопце четири до пет пута у чистој води, а по томе мењати воду сваки 10 минута.

Боја ће цртежа најпосле постати уга- сито-црвена, што се врло лако разликује од црне копије на хартији.

На жалост, док се дијапозитив боји нитратом урана, дотле његова основа исто тако постаје жуто црвена. Ова је обоје- ност незнатна и не смета да вршимо упо- ређење помоћу прозачности, само тада морамо метнути у раствор довољно урана »acide acétique glaciale«.

Сада треба овај обојени или необојени дијапозитив на чврстом филму на коме је слика претпостављеног фалсификованог потписа, метнути на копију аутентичног потписа, па ће се при покрету чврстог филма у разним правцима добити јасна престава о већој или мањој сличности ових двају рукописа.

Није баш потребно фотографски репро- дукovati аутентичан потпис, јер можемо

фотографисати само фалсификат, али он мора бити тада прецизно природне величине. Треба дакле његов дијапозитив директно ставити на оригинал. Али, прва је метода са два гледишта кориснија од ове, прво што увеличавање знатно олакшава срањивање рукописа и даје нам могућност да видимо детаље, који би нам без сумње умакли ако би фотографисан фалсификат био прецизно природне величине, а друго, што се рукопис, који је обично испишан плајвазом или рђавим бледим мастилом, не би видео јасно на белој хартији.

Са вештим радом а по ранијим упутствима добићемо лако увећану копију са црним цртама на потпуно белој основи.

Ово би се упоређује још лакше извршило помоћу особитог апарата, којим пројектирамо оба рукописа на једно нарочито платно. Ради овог копирањемо негативне плочице оригиналног потписа (овога пута у природној величини), на једној нарочитој плочици за пројектовање, са *chloro-bromure*, а на чврстом филму копирањемо понова претпостављени фалсификат.

Ове ћемо плочице метнути једну на другу и помоћу апарата пројектирањемо их на бело платно. За дијапозитив на филму препоручује се купатило са „*igane*“.

Да рекнемо коју о фотографским документима писаних плајвазом. Јасно је, да је репродуковање ових докумената теже од ових, који су писати црним мастилом, због сиве боје коју графит оставља на хартији.

Да би добили повољне резултате, метнућемо документ у рам и изложити га врло јакој светлости. За то су врло практични директни сунчани зраци или каква лампа са јаком светлошћу. Излагање мора бити врло кратко да не би слике испале тамне. Развићемо их пак помоћу благог изазивача који садржи: *oxalates ferreux* и неколико капањца раствора *bromure de potassium 10%*. Ако се најмање примети да под изазивачем слика тамни, онда одмах треба прекинути развијање, јер је ипак много боље добити једну слабу плочицу са привидним сенкама, него ли савим мрачну.

Пошто смо плочицу фиксирани, опрали и сасушили, онда је треба појачати са „*bichlorure de mercure* (сублимат).

Негатив, који је због раствора сублимата избелео, треба да се опрени помоћу фотографског изазивача, а не помоћу амониака, који често прља плочице и чини их нетрајним. Копирањемо, дакле, плочице на хартији, која појачава контраст, а по потреби можемо копирати и кроз жуто стакло.

Ако рукопис, писан оловком, није довољно читак, или ако пређашња операција није дала добре резултате, онда можемо изградити још један негатив помоћу дијапозитива.

За списе, писане плавим и љубичастим мастилом, тражи се нарочита обзирност, јер поменуто боје утичу врло рђаво на осетљиву плочицу и због тога се добијају веома слаби позитиви. Да би добили позитиве са јачим контрастом, т. ј. да би били што јаснији, послужи-

ћемо се једним жутиим стаклом које ваља уметнути између документа и објектива. Ово жуто стакло може бити и врло угасито, само у томе случају морамо употребити ортокроматичке плочице, које су врло осетљиве за жуте зраке (*plaques à l'erythrosin*).

Предлагано је да се списи, писани љубичастим мастилом, обоје зелено помоћу паре од *acide chlorhydrique*, како би се на тај начин олакшали фотографски снимци; али овај начин не може да се примени за сва љубичаста мастила, и, шта више, докуменат је изложен опасности да се покрвари.

Најви ћемо на сличне тешкоће, ако би хтели фотографисати отиснуте рукописе на упијајућој црвеној хартији. За овакве снимке употребљују се ортокроматичне плочице са „*suonine*“ за црвене зраке. Изложићемо их на врло јаку светлост и за врло кратко време. Изазивање се на исти начин, као што је напред поменуто за изазивање рукописа писаних графитом.

И овде је од важности да се избегне нејасност слика, јер је боље доцније плочицу појачати, него овако добити је савим мутну.

Ове операције при упоређивању рукописа, могу се у главном применити и на фотографско испитивање банака.

Ако фотографишемо на исту плочицу претпостављени фалсификат и једну праву банкноту, онда ћемо лако уочити разлику интензитета ових двају цртежа, који су обојени разним квалитетом боје. Према боји цртежа ваља употребити и стакло разне боје и обична или ортокроматична стакла. У опште послужућемо се истом методом коју смо применили за констатовање различито обојених мастила.

У последње време хвале много стереоско испитивање банака, које препоручује Холмолце. Ради тога треба метнути с леве стране стереоскопа праву банкноту, а с десне стране претпостављени фалсификат.

Ако су банкноте праве, цртежи ће се поклапати, изузимајући нумеру, а ако је једна од банкнота лажна цртежи ће се мимоилазити.

с француског

Милутин Т. Марковић

ПСИХОЛОГИЈА ЗЛОЧИНА И ЗЛОЧИНЦИ СПЕЦИЈАЛИСТЕ

(НАСТАВАК)

Стоји у ствари оно што Вајнгарт даље вели, да опасном крађивцу од заната не треба приписивати баш и убиство. „Он не употребљује силу противу личности, већ увек иде тајанствено на дело; буде ли ухваћен на делу, тада се повинује судбини и допушта да га мирно спроведу власти“.

Свакако да је таква већина крађиваца од заната; баш за то и врше они крађе као да им је то занат. Али, као што смо већ напоменули, постоји и мешовити криминалитет, који уподобљава човека за извршење свију злочина.

Само по изузетку дешава се и оно што Вајнгарт доцније наводи: „Овај је готов на све, као што то вели злочиначка изрека; често и не мисли на то, да се и на некрвавом путу може задобити туђе добро; његово схватање иде само дотле: кад хоћу да имам његов новац, морам га најпре убити. Такви су злочинци често још никако некажњавани и почињу своју злочиначку каријеру одмах са убиством“.

Као што рекосмо, то се не може тако сигурно поставити као правило. Свакако да има таквих разбојника, а нарочито малолетника. Али већина их је већ ишла путем злочина противу туђе имовине, где чак и психолошки спада и само разбојништво.

Видели смо већ, да разбојништво није потајна, већ јавна и насилна крађа. Разбојнички убица исто је тако разбојник као и убица, а у разбојнику се психолошки налази већ скривен и крађивац. Доцнији разбојнички убица већином се налази и у таквој околини, да најпре прилази извршењу крађа. Али и то је тачно, да доцнији разбојнички убица често више и не мисли на то да краде, већ увек понавља разбојничка убиства за то што хоће да дође до што већег плена. И то је психолошки појмљиво.

Убица и разбојник већином располажу врло великом моторном сфером своје живчане делатности, која се испољава у телесном насиљу. Другим речима, он се поверава снази своје мишице. Али њу радије хоће, да опроба на мртвом објекту него ли на живом човеку. Он се титра као мачка с мишем. Просто разбијање и обијање не задовољава га, као каквог опасног крађивца. Он не презире ни посао крађивца, кад већ убије своју жртву. Тада га видимо на простом крађивачком послу, при разбијању ормана, истресању цепова и т. д.

Испитивања, која је чинио Ваер, доказују такође да је напред описани тип убице врло јако заступљен.

У Гросовом архиву реферише он врло исцрпно о двадесет двојици младих убица, које је сам испитивао. Од тих је 16 осуђено због убиства, 5 због покушаја убиства и 1 због учешћа у убиству. Већина је од њихових случајева било разбојничких убистава, т. ј. убистава су извршена из појуде за туђом имовином или новцем.

Бер изрично утврђује развитак убица како га је поставио Холцендорф, и према томе дели разбојничке убице на такве, које након другог, зрелог преомишљања вребају своју жртву, да би је убили и за тим могли уживати у похари, и на такве, које „импулзивна снага извесне распаљене страсти гони на извршење дела“. Они иду на дело хладно и мирно, а ови раде изненадно, „као гоњени неком неодољивом силом“.

„Код првих оскудева сваки морални надражај, који би спречавао вољу од извршења, код последњих се не може да обузда страст, и ако баш са свим и не оскудева морални мотив за спречавање од извршења дела“.

Између двадесет и двојице Берових младих убица, и то код шест најтежих

убистава (два пут осеубиство услед рђавог поступања, два пут осећај освете, један пут увређен осећај честољубља, један пут мржња према другом шегрту) налазио се други мотив убиства, а у тринаест случајева, напротив, обични разбојнички убилачки мотив; у три случаја на дело је навела пожуа за побољшањем прилика, да се убиством дође у бољи положај, н. пр. из завода за поправку да се пређе у казни завод.

Од те 22 убица у време извршења дела било их је у старости од

14—15 година	3
15—16 „	3
16—17 „	8
17—18 „	8

Подељени по мотивима њихових казних дела, осуђеници су били у

старости од година	мотив из страсти	мотив из користољубља
14—15	1	2
15—16	—	3
16—17	4	4
17—18	1	7
	6	16

Међу младим убицама налазиле су се највећма непријатне, грубе и несимпатичне физиогномије, које су допуњавале одвратност. »Али и физиогномски утисак наших младих убица није никако једнолик; и он ни у ком случају није верно огледало душе и унутрашњости самих сопственика«.

Такве непријатне, грубе и ружне физиогномије налазе се често у свима друштвеним класама код младих индивидуа, док друге показују израз слабоумља и оскуднога духовнога развитка. »А није се мали део наших младих тешких злочинаца за време издржавања осуде показао као прави душевни болесник или да се налазио на граници душевног растројства«.

Код многих физиогномија могло би се спомоћу фотографија доказати, да се крој лица и израз лица под утицајима другог сужањства увек све више развија у ружну, одвратну форму.

Од 22 младих убица било их је 3 душевно слаба, 4 епилептична, 3 психички дефектна, 12 душевно здравих, а 2 су морали бити предени у болницу за душевне болести после 5¹/₂ односно 7¹/₂ година издржане осуде.

При релативно задовољавајућој интелектуалној способности, код многих малолетника доказана је слаба издржљивост моћи памћења, оскудица пажње и моћи расуђивања. Јачина воље и способност воље показују нарочито јаке дејекте. Страсти, мржња, љутња, освета ит.д. не могу се обуздати. Душевна и осећајна сфера необично су абнормни. Са хладном мирноћом признају дело, не знају за кајање, а и свако саосећање према жртви њиховог злог дела оскудева у њих.

Код четрнаесторице од њих 22 никада се није показао никакав знак кајања, и ако је тринаест од њих признало дело; код четворице је наступило кајање одмах, непосредно после дела, а код четворице се тек доцније појавило. Само су двојица

уживала боље васпитање; деветорица су имала рђаво васпитање, а једанаесторица никакво. Осморо од њих били су сирочад, само их је деветоро свршило основну школу; једанаест их је одрасло у сиромаштини и већ у раном детињству било принуђено да зарађује новац, а десет их је одрасло на великоварошким улицама.

»И међу нашим младим убицама налази се и таквих, који имају саосећања за несрећу других, и који са необичном нежношћу према родбини или ранијим пријатељима чак и помажу ове својим злехудим новцем који уштеде од рада у казамату. Чешће се дешава, да се у њиховим писмима и претерано испољује љубав и пријатељство; само никада неће да се подсећају на свој злочин«. Четворица од 22 убица, који су се покајали за своје злочине, после кратког трајања осуде подлегли су туберкулози.

У Беровим изношењима можемо у убици опет познати нама већ познатог, душевно малоумног, често душевно слабог или иначе душевно болеснога злочинца. То је напуштени, степен по степен, не само сопственом кривицом поклизнули млад човек. Већина примера, које нам пружа литература, могу се овде уврстити.

Код такве једне индивидуе није дакле никакво чудо, што ће се дрзнати о туђ човечји живот. Мотив, који га на то гони, готово је увек пожуа за уживањем, и то са свим будаласта. Нарочито малолетне убице убијају човека већ и за љубав најмање новаца, који по том за једну ноћ страће са друговима, за које се раскошно наплаћају. Све то из оскудице промишљања и безосећајности.

»Они већином немају осећаја за своје сопствене телесне болове, те према томе не осећају никакво сажаљење ни за муке других. Њима је смрт са свим равнодушна; у њиховим очима ништа не значи уништење туђег човечјег жигота. Тако је убица Трапман из затвора молио свога брата да му пошаље отрова и етера, како би убио свога чувара, исто тако као да је молио за једну поморанцу«. (Lombroso, der Verbrecher). Убица девојака Ербе, који је мамио девојке новинарским анонсама нудећи им места за службу, па их по том убијао и харао; писао је један пут својој саучесници: »Само увек марљиво анонсирати, па онда доле етим ђубретом«. (Weingart, Kriminaltaktik).

Све бива појмљивије, пре свега, да се они титрају са туђим човечјим животом исто као и са својим. Појмљив бива и њихов цинизам, а нарочито код младога убице; он је производ његове безосећајности, његове малоумности. То је мање сатира, поруга и виц него ли што нам то изгледа. Ту врста фриволитета треба и у другој светлости видети. (наставити се)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине лугавачке, актом својим Бр. 1083, пита:

»Један грађанин ове општине, зденуо је у својој авлији сено, сламу и шашу, која му је потребна за исхрану стоке.

Како му је авлија мала, он је ову сточну храну скоро наслонио на сам кућни зид суседов и на зид суседових стаја, у којима овај држи жито.

Овај сусед подигао је тужбу и тражи да се сено, слама и шаша уклоне са места на коме су, јер је бојазан, вели, да се не упале, па би онда отишла и његова кућа и стаја.

Оптужени не пристаје да дигне ову сточну храну из авлије, јер је нема куд, а потребна му је за исхрану стоке.

Моли се уредништво за обавештење: да ли суд може осудити туженог да из своје авлије са свим изнесе сено, сламу и шашу, пошто због тескобе нема где да је здене а да је не наслони на зграде тужиоаче, и пошто би ове, на случај да се ова храна упали, морале изгорети јер су од слабог материјала, или он има права да ово држи у својој авлији без обзира на протест суседа?

— На ово питање одговарамо:

По тачци 4. чл. 95. закона о општинама, општински суд као полицијска и државна управна власт, има дужност да се стара о предупређењу пожара и о средствима за гашење.

Према овоме, ако суд својим неопсредним увиђањем дође до уверења, да количина смештене хране, с обзиром на место на коме се налази, може бити опасна по имања и животе појединаца, може наредити решењем сопственику да је са тога места уклони и да држи само толико, колико је потребно за једнодневну храну стоке.

Ако дотични не би то хтео учинити, суд ће га казнити по § 329. т. 28. крив. закона.

II

Суд општине дринске, актом својим Бр. 402, пита:

»У овој општини, једну кметовију сачињава једно село од 83 пореске главе и заселак од 48 пореских глава.

Око 30 грађана из овог засеока поднели су молбу овемо суду и траже, да се из досадашње кметовије издвоје и да бирају засебног кмета.

Како закон о општинама не предвиђа овакав случај, то суд моли уредништво да му изволи објаснити: да ли ову молбу треба послати некој надлежној власти, или ће то решавати збор целе кметовије или самог засеока, или, на послетку, заселак нема у опште права на одвајање с обзиром на број пореских глава?»

— На ово питање одговарамо:

Чланови 6. и 7. закона о општинама, говорећи о саставу општина, помињу поред вароши и варошица само села, а не и засеоке.

То се исто понавља и у чл. 53. под г и члановима: 56, 57, 58, 69 ит.д. поменутога закона.

У чл. 1. и 4. закона о местима од 16. јуна 1866. године, такође нема помена о засеоцима.

Њих предвиђа само чл. 5. овога закона као насељена места, али им и он не

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

признаје право као самосталним јединицама, него их придодаје дотичним селима, варошима и варошицама.

Тек у чл. 6. истог закона, одређује се, кад ова места могу добити називе: вароши, варошице или села.

Кад и заселак, који тражи одвајање од дотичног села, још није оглашен за село на начин како прописује поменуто законско наређење, он нема права на засебно бирање кмета све докле, докле редовним путем не буде проглашен за село.

За ово последње он може држати збор у смислу чл. 57, 64 и 65. зак. о општинама и суд је дужан да молбу сељана прихвати и даље уради што треба.

III

Један општински писар пита:

У § 375. тачки 3. прописане су казне за оне, који у туђем забрану обруче, пруће, коље или дрва насеку, или дрво посеку, а у тачки опет 5. поменуте законске одредбе предвиђена је казна за оне, који секу дрва засађена поред пута, било за какву потребу, а у тач. 6. § 395. одређена је, опет, казна за оне, који секу неродну гору, која је засађена поред река за одржавање обала.

Од појаве закона о шумама, за све ове кривце власти суде по закону о шумама, а не по прописима који су напред поменути.

Моли се уредништво за обавештење: да ли су овакви поступци власти правилни или не, и сматра ли се да су одредбе из кричног закона, које сам поменуо, изгубиле своју важност појавом закона о шумама?^а

— На ово питање одговарамо:

По закону о шумама извиђају се и суде само оне кривице, које се учине у шумама државним, општинским, црквеним, манастирским и приватним, или забранима црквеним, приватним и манастирским, дакле на оним просторима, о којима овај закон говори.

Како се ни под шумом ни забраном не могу разумети она дрва, која су засађена по њивама или ливадама појединачно, па била она родна или не, то се, наравно, за сечу ових неће судити по закону о шумама, али неће ни по § 375. т. 5, већ по чл. 8. закона о унапређењу вођарства, који за ове случајеве прописује специјалну казну, докле се кривица јавља у оном облику и размери, како се тамо предвиђа, иначе по § 291. кривичног закона.

Овим законом, дакле, замењене су одредбе тач. 5. а законом опет о шумама одредбе т. 3. § 375. кр. закона.

После појаве чл. 8. закона о унапређењу вођарства, нема места даљој примени ни т. 4. § 339. за сечу и кварење дрва поред пута, пошто је казна у чл. 8. већа од ове.

Што се тиче тачке 6. § 395. кр. зак. она би се могла примењивати само по томе, што је законодавац у 1902 години вршио ревизију овога §-а и мењао тачке: 4. 7. 8. и додао 13-ту а 6-ту оставио онако, како је и раније гласила, те би се могло

узети да је она, као доцније донесена, претежнија.

Али како су, опет, по правилу које постоји у правној науци, одредбе специјалног закона, кад су у сукобу са општим, претежније, то и за случајеве, које она предвиђа, важе одредбе чл. 8. зак. о унапређењу вођарства.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Димитрије Ђорђевић, из Белановца, 26. пр. м-ца убио је из пушке Стојана Митића, онд. и одмах побегао.

Димитрије је стар 25 година, средњег раста, сувољав; од особених знакова има: мртву кост, у величини лешника, на десној страни чеља; по лицу је роав од богиња, иде погрбљено.

Позивају се све полицијске и општинске власти, да Димитрија најживље потраже у својим домањима, и нађеног под јаком стражом спроведу начелнику среза пољаничког с позивом на депешу Бр. 2241.

Арсеније Миљковић — Гуџић, из Пилатовића, који је осумњичен за убиство, побегао је 24. пр. м-ца од своје куће чим је чуо за потеру и до данас се о њему ништа није сазнало.

Арсеније је стар 25 година, малог раста, прилично развијен, смеђих бркова, брија се; у оделу је сељачком — сукненом.

Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже, и нађеног спроведу начелнику среза трнавског с позивом на акт Бр. 4720.

Марјан Стевановић, осуђеник нишког казног завода, родом из Планинице у срезу трстеничком, побегао је 5. т. м-ца из завода. Он је стар 40 година, средњег раста, кратких бркова, црномањаст, просед, присут, иде у раскорак; у оделу је белом, робијашком. Нека га све власти најживље потраже и пронађеног спроведу управи нишког казног завода с позивом на депешу Бр. 455.

ТРАЖЕ СЕ

Драгутин Обреновић, шегрт, из Крагујевца, 31. пр. м-ца отумарао је од своје куће незнано куд и до данас се није вратио.

Драгутин је стар 15 година, високог раста, плавих очију, смеђих обрва, округлог лица; од одела има на себи: црн капут и црне панталоне, на ногама ципеле, а на глави шешир.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да Драгутина живо потраже и нађеног упуте начелству окр. крагујевачког, ради предаје родитељима.

Владимира Аврамовића, тежака из Голубока, који је пре кратког времена отумарао од своје куће незнано куд, тражи начелник среза јасеничког.

Владимир је стар 28 година, средњег раста, у опште смеђ, брија се; од одела има на себи:

копоран и чакшире од шајка, на глави шубару, а на ногама опанке.

Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже, и нађеног спроведу поменутом начелнику с позивом на акт Бр. 6843.

УХВАЋЕНИ

Владимир Митровић и **Милош Лазаревић**, одбегли осуђеници пожаревачког казног завода, чије смо потернице изнели у прошлом броју ухваћени су, те је према томе престала потреба за даљим њиховим тражењем.

КРАЂЕСТОКЕ

Ноћу између 28. и 29. прошлог м-ца непознати крађивци украли су једну кобилу Никодију М. Палићу, из Дубља. Кобила је матора 8 година, угасито-доратасте длаке, у задњу леву ногу путаста; има жиг «В». Депеша начелника среза ресавског Бр. 5506.

2. тек. м-ца непознати крађивци украли су једну кобилу Милентију Живановићу, из Доброселице. Кобила је матора 11 година, алатасте длаке, цветаста, са жигом «О»; на левој предњој нози има једну посекутину. Депеша начелника среза левачког Бр. 4283.

Ноћу између 29. и 30. пр. м-ца непознати крађивци украли су 21 козу Стевану Радовановићу, из Милатковића: 15 коза су врране, 4 плаве и 2 шарене. Депеша начелника среза студеничког Бр. 1667.

Ноћу између 4. и 5. тек. м-ца непознати крађивци украли су две краве Петру Ј. Рајићу, из Волује. Једна је крава матора 8 година, сиве длаке, без роваша; друга је крава матора 4 године, жуте длаке и у десно уво ровашена. Депеша начелника среза звишког Бр. 3792.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

НАЂЕНА СТОКА

У општини појатској ухваћена је једна мангуп кобила, матора 3 године, доратасте длаке и подсеченог репа.

Нека све полицијске и општинске власти потраже сајбију ове мангуп кобиле и о томе известе начелника среза ражањског с позивом на депешу Бр. 2918.

НАЂЕН ЛЕШИ

6. тек. м-ца у атару села и општине стрмоленске, нађен је један леш непознатог човека, чија идентичност још није утврђена. Непознати је стар око 50 година, средњег раста, седе косе, браде и бркова; на десној руди нема прстију, а на прегипу леве руке налази се жива рана; у белом је оделу.

Позивају се све полицијске и општинске власти, да потраже фамилију овог непознатог лица, а и приватне молимо ако би што знали што би ишло у прилог утврђења идентичности овога леша, да о томе известе начелника среза деспотовачког с позивом на депешу Бр. 5011.